

Zorgplan 2010 - 2011

Samenwerkingsverband Oost

Bernard Homans,
Coördinator SWV
11 mei 2010

Inhoud

1. Inleiding	3
2. De missie en visie van Samenwerkingsverband Oost/Diemen	4
3. Een terugblik op het zorgplan 2009 – 2010	8
4. Het activiteitenplan	10

Bijlage 1 Regeling Zorgbreedte overleg

Bijlage 2 Standaard schoolmaatschappelijk werk

Bijlage 3 Protocol Noodprocedure

Bijlage 4 Huishoudelijk Reglement PCL

1. Inleiding

Het zorgplan 2010 – 2011 van het samenwerkingsverband (SWV) Oost/Diemen kent een doorgaande lijn ten opzichte van het zorgplan 2009-2010. Nog niet afgeronde trajecten, die het afgelopen jaar zijn gestart, worden voortgezet. Deze stonden al voor een groot deel in het teken van het Passend onderwijs beleid. De steeds duidelijkere contouren van Passend onderwijs zoals beschreven in de brieven van de staatssecretaris (d.d. 2 november 2009 en 25 januari 2010) zijn in dit zorgplan meegenomen. Als gevolg van wat nu bekend is over het Passend Onderwijsbeleid zijn de schoolbesturen in gesprek over de verbetering van de sturing op het beleid en de organisatie van de (speciale) leerlingenzorg in het Primair Onderwijs. Ook deze ontwikkeling is meegenomen in het zorgplan.

Naast de Stedelijke Koers naar Passend onderwijs zijn de volgende documenten gebruikt voor het vaststellen van de activiteiten van het SWV voor het schooljaar 2010 – 2011.

- **Het zorgplan 2009 – 2010.** De activiteiten uit het vorige zorgplan worden onder het kopje 'terugblik' geëvalueerd. Daar wordt aangegeven wat er het afgelopen jaar is gedaan en bereikt.
- **Projectplan Organisatie Passend Onderwijs Amsterdam PO.** In het Projectplan worden voorstellen gedaan om te komen tot een verbetering van de sturing op het beleid en de organisatie van de speciale leerlingenzorg in het primair onderwijs in Amsterdam. Begin 2010 zijn de besturen hierover in gesprek gegaan en hebben zij het gehad over welke aanpassingen bij de ingeslagen weg (Stedelijke Koers) nodig zijn om in te spelen op het nieuwe landelijke beleid. Het gesprek is vooral gericht op een slagvaardiger en effectievere sturing op de samenwerking, die tot Passend onderwijs in ons samenwerkingsverband moet leiden.

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van de missie en visie van SWV Oost/Diemen gegeven. Ook wordt beschreven hoe er vanuit deze visie gewerkt kan worden, waarbij een koppeling wordt gelegd met actuele stedelijke uitgangspunten, waarover nog overleg plaats vindt.

In hoofdstuk 3 worden de activiteiten vanuit het zorgplan 2009-2010 geëvalueerd.

In hoofdstuk 4 volgt het activiteitenplan voor 2010-2011.

In de bijlagen zijn relevante stukken toegevoegd met betrekking tot reglementen en protocollen.

2. De missie en visie van Samenwerkingsverband Oost/Diemen

De missie en visie van het samenwerkingsverband Oost/Diemen is in 2007 - 2008 vastgesteld en dient als kapstok voor de te ondernemen activiteiten. Het spreekt vanzelf dat zowel de activiteiten op stedelijk niveau, als de activiteiten die specifiek zijn voor het SWV Oost/Diemen door deze missie en visie worden ondersteund.

Missie

De missie van het SWV luidt als volgt: Het realiseren van Passend Onderwijs en zorg voor alle kinderen in SWV Oost/Diemen, waarbij hulp snel en adequaat, in zo licht mogelijke vorm, zo dicht mogelijk bij huis, bij voorkeur op de basisschool, door de meest aangewezen persoon of instelling wordt gegeven.

Visie

Kinderen ontwikkelen zich op allerlei manieren, in zeer divers tempo en in allerlei richtingen. De pedagogische of didactische aanpak waarbij het ene kind goed gedijt, kan de ontwikkeling van een ander kind belemmeren. De 'gemiddelde leerling' bestaat niet. De schoolbesturen nemen dit gegeven als uitgangspunt voor het onderwijs en werken samen om voor elk kind Passend Onderwijs en zorg te realiseren.

Zoals het onderwijsbeleid zich nu aftekent, is het waarschijnlijk dat scholen in 2012 of 2013 verantwoordelijk zijn voor het organiseren van Passend Onderwijs voor elk kind.

Steeds meer kinderen worden met de juiste ondersteuning op de reguliere school geholpen. Deze ontwikkeling sluit aan bij de ambitie van de schoolbesturen om Passend Onderwijs zo dicht mogelijk bij huis te realiseren. Wanneer een kind niet naar de basisschool in de buurt kan is dit een uitzondering.

In 2007-2008 is bovenstaande ambitie door het bestuurlijk overleg van het SWV Oost/Diemen verder aangescherpt. Deze is als volgt geformuleerd: Het SWV wil toewerken naar meer inclusief onderwijs. Dat wil zeggen dat de gezamenlijke besturen de ambitie hebben uitgesproken om op de onder hun verantwoordelijkheid vallende scholen zo inclusief mogelijk te werken. Hierbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen scholen die al zijn begonnen meer inclusief te werken en scholen die aangegeven hebben dit te willen doen maar daarmee nog moeten beginnen.

Werken vanuit deze visie

Uitgangspunt is dat passend onderwijs niet gaat over een radicale stelselwijziging, maar over het stap voor stap flexibiliseren en meer passend maken van het huidige onderwijs. Daarbij kan in algemene zin geconstateerd worden dat de meeste scholen al de weg naar passend onderwijs zijn ingeslagen. Dit is te zien aan het lage verwijzingspercentage in ons samenwerkingsverband, het aantal rugzakken en het ondersteuningsaanbod binnen de scholen.

Wel wordt van iedereen in het onderwijs een nieuwe manier van denken gevraagd die uitgaat van de onderwijsbehoeften van alle leerlingen (wat er nodig is voor dit kind, bij deze leerkracht, in deze school, etc.) om vervolgens te bepalen hoe daaraan tegemoet te komen. Het betekent een omslag van denken in defecten met uitsluiting als gevolg, naar denken in oplossingen en het passend maken van de onderwijsomgeving. Deze denkwijze vormt het uitgangspunt voor het **handelingsgericht werken** (HGW), dat daarmee de methodische basis biedt voor de kwaliteitsontwikkeling in onze scholen.

Het gaat dus niet om het invoeren van iets geheel nieuws maar om het kwalitatief verbeteren en beter faciliteren van een onderwijspraktijk tegen de achtergrond van zich continu ontwikkelende beleidskaders op landelijk niveau. Voor de langere termijn betekent dit:

- Adequate en realistische onderwijszorgprofielen 'nieuwe stijl' die inzicht geven in het handelingsrepertoire van onze basisscholen. Deze onderwijszorgprofielen geven enerzijds duidelijkheid aan ouders over wat van de school verwacht kan/mag worden. Anderzijds vormt het onderwijszorgprofiel de basis voor de onderwijsontwikkeling en het al of niet toekennen van extra ondersteuning en middelen vanuit het samenwerkingsverband. De scholen in ons samenwerkingsverband zijn al een eind op weg als het gaat om het zichtbaar maken van het eigen onderwijszorgprofiel. Met een gerichte aanvulling worden de vastgestelde onderwijszorgprofielen aangepast aan "de nieuwe koers".
- Adequate scholing, training en coaching van leerkrachten, aansluitend bij de te ontwikkelen onderwijszorgprofielen en gericht op het invoeren van HGW. Hierdoor worden leerkrachten in staat gesteld om professioneler, effectiever en met meer plezier het onderwijs aan een zo breed mogelijke leerlingenpopulatie te verzorgen. Het moet uiteindelijk de leerkrachten meer handvatten geven bij het omgaan met kinderen met speciale onderwijsbehoeften. Om deze ambitie vorm te geven hebben de schoolbesturen een traject ingezet dat het invoeren van HGW in de school ondersteunt. In 2009 – 2010 met 2 scholingsbijeenkomsten voor de scholen (directeuren en IB-ers). In 2010 – 2011 wordt een scholings- en implementatietraject uitgevoerd met scholen die daar gebruik van willen maken.
- Het ontwikkelen van een steunfunctie passend onderwijs als ondersteuningsstructuur, die zo dicht mogelijk bij - en in - de scholen functioneert, waarbij advisering, ondersteuning, indicering en verwijzing nauw met elkaar verbonden zijn. Indien mogelijk zal de steunfunctie op wijkniveau worden vormgegeven.
- Het SBO- en SO-aanbod dient de plaats te krijgen van een organisch onderdeel van het totale onderwijsaanbod in het samenwerkingsverband, waarbij geëxperimenteerd kan worden met flexibele tussenvormen en overgangen tussen regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs.

De Amsterdamse schoolbesturen voor Speciaal Onderwijs zoeken aansluiting bij de samenwerkingsverbanden. Gezamenlijk en op hoofdlijn wordt er gewerkt aan:

- een gebiedsgerichte samenwerking, waarbij de samenwerking tussen PO en SO vorm krijgt binnen Amsterdam Oost/Diemen;
- de betrokkenheid van ouders;
- een zodanige bundeling van expertise van het SO (in de vorm van ambulante begeleiding), dat deze dichtbij en in de school beschikbaar komt en aansluit bij de vraag van de school;
- een efficiënte en effectieve manier van toewijzing van inzet en expertise van ambulante begeleiding van het SO en/of hulp voor het kind of gezin door jeugdzorginstellingen. Voor dat laatste wordt nauwe samenwerking met de OKC's gezocht. Ook de verwijzingsfunctie van leerlingen naar het SO, inclusief die naar Op de rails en gastplaatsen, zal daarbij onderdeel van beleid van het SWV vormen.
- doorontwikkeling van het zorgbreedteoverleg (ZBO) in aansluiting op VIA Amsterdam zal in nauwe samenwerking met de OKC's worden vorm gegeven;
- een warme overdracht naar het VO.

Uitgangspunt bij de verdere ontwikkeling naar meer inclusief onderwijs zijn de vragen en wensen van de basisscholen. Betrokkenheid van directeuren en interne begeleiders bij deze ontwikkeling heeft voor het SWV een hoge prioriteit.

Peilers voor kwaliteit

Het beleid dat gericht is op 'Passend onderwijs' moet deel uit maken van het veel bredere streven naar optimale kwaliteit van het basisonderwijs. Daarmee steunt het op de vijf belangrijkste peilers voor kwaliteit in het onderwijs, te weten:

- Een pedagogisch adequate interactie met de leerlingen
- Een didactisch adequate instructie aan de leerlingen
- Een adequaat structurerend klassenmanagement
- Een op de populatie toegesneden en eigentijds voorzieningenniveau
- Een pro actieve inhoudelijk sturing door de schoolleiding

Een school die optimaal functioneert op deze aspecten is in staat om grofweg voor 95% van de leerlingen adequaat onderwijs te verzorgen. De toevoeging 'passend onderwijs' betekent nu dat het streven er op gericht is om ook zoveel mogelijk leerlingen uit die 5% een adequaat onderwijstraject binnen het reguliere basisonderwijs aan te bieden. Dat vereist het doorbreken van de trend om leerlingen met een afwijkende/speciale onderwijsbehoefte (te) snel naar andere en dus afzonderlijke vormen van onderwijs door te verwijzen. Dit is waar het handelingsgericht werken op ingrijpt: er wordt vooral gekeken naar wat het kind wel kan en wat daarbij aanvullend nodig is op de hierboven aangegeven niveaus om een succesvolle schoolontwikkeling voor het kind te realiseren. Dit kunnen we bereiken door een differentiërende aanpak binnen het onderwijsproces te ontwikkelen. Hiermee moet binnen de schoolpopulatie de diversiteit stap voor stap vergroot kunnen worden. Daarmee worden drie cruciale uitgangspunten geformuleerd:

1. Een kwalitatief goede school slaagt er in om op basis van de

handelingsgerichte werkwijze zonder extra voorzieningen 95% van de leerlingenpopulatie adequaat onderwijs te verschaffen. Wanneer dat niet zo is, dan moet deze school extra investeren in de **basiskwaliteit**.

2. Een kwalitatief goede en gedifferentieerde school slaagt er bovendien in om zoveel mogelijk leerlingen met speciale onderwijsbehoeften adequaat onderwijs te bieden. Dat vergt in de meeste gevallen wel extra investeringen in personeel, voorzieningen, aansturing en samenwerking. Het betreft hier de **breedtekwiteit**.
3. Voor de leerlingen die ondersteuning in een speciale onderwijssetting nodig hebben dient dit zo dicht mogelijk bij huis aangeboden te worden. De afspraken hierover met het SBO en SO vormen de **dieptekwaliteit** van de scholen.

Voor de algemene kwaliteitsmonitoring, die rekening houdt met deze kwaliteitsaspecten wordt de minimumstandaard verbreed tot een minimumstandaard II. De minimumstandaard II neemt ook kwaliteitsaspecten van het Schoolmaatschappelijk werk, zorgbreedteoverleg, pedagogisch klimaat en (de positie van) ouders mee. Het onderwijszorgprofiel van de school laat zien hoe de school ervoor staat ten opzichte van deze minimumstandaard.

De bedoelde kwaliteitsverbetering grijpt in op het niveau van de dagelijkse praktijk binnen scholen (het primaire proces), op de bestuurlijke regie en op het niveau van de door het SWV vastgestelde ondersteuning van scholen en leerkrachten. De schoolbesturen geven richting aan dit proces en bepalen hoe en in welke mate het SWV hierin ondersteunt. Dit zorgplan formuleert daarom de ambities die met deze niveaus van kwaliteitsverbetering te maken hebben en geeft aan op welke wijze in het schooljaar 2010–2011 daar concreet aan gewerkt wordt.

3. Een terugblik op het zorgplan 2009 – 2010

In dit zorgplan stonden de onderstaande activiteiten centraal:

Activiteit 1	Tijdspad	status
Zorgstructuur op het niveau van de minimumstandaard.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Augustus: start begeleiding van de COA. 2. Februari: evaluatie minimumstandaard. 3. Maart: bijstelling ondersteuning COA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uitgevoerd 2. uitgevoerd 3. in uitvoering
<p>Toelichting: Een groot deel van de scholen, dat niet voldoet aan de minimumstandaard, wordt momenteel door een COA begeleid. In totaal is op 13 scholen een onderwijsconsulent van het samenwerkingsverband actief.</p>		
Activiteit 2		
Visie op handelingsgericht werken op directie-, IB- en leerkrachtniveau.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maart: bijstelling ondersteuning 2. September: samenstelling projectgroep. 3. Oktober: projectplan door de projectgroep opgesteld. 4. November: informatie-bijeenkomst. 5. Maart: studiebijeenkomst 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uitgevoerd 2. uitgevoerd 3. niet uitgevoerd 4. uitgevoerd 5. uitgevoerd
<p>Toelichting: Er is geen projectplan opgesteld. De bijeenkomsten zijn voornamelijk gericht geweest op de voorbereiding van de studiedagen. Daarnaast worden er aanbevelingen geformuleerd over de verdere ontwikkeling van HGW binnen de scholen. Deze worden gebruikt voor het nog neer te zetten scholingsbeleid.</p>		
Activiteit 3		
Wijkgerichte samenwerking	<ol style="list-style-type: none"> 1. Augustus/september: indienen van initiatief op wijkniveau, namens de gezamenlijke scholen. 2. Oktober: beoordelingen aanvragen door BO. 3. Vanaf oktober: start wijkinitiatief. 4. April: rapportage opbrengsten aan BO. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. geen initiatieven ontvangen 2. n.v.t. 3. n.v.t. 4. november: wijk scholen verzameld op studiedag. 5. aanpak in uitvoering
<p>Toelichting: Er zijn geen initiatieven ingediend. Toch zijn er in twee wijken, te weten Watergraafsmeer en Oostelijke Eilanden, op eigen initiatief bijeenkomsten tussen de wijk scholen georganiseerd. Inmiddels is de coördinatie gestart met het benaderen van scholen in de andere wijken en worden er bijeenkomsten georganiseerd om gezamenlijke ontwikkelpunten in het kader van passend onderwijs te inventariseren. De consulenten zullen een rol gaan spelen bij het verder (op wijkniveau) uitwerken van deze ontwikkelpunten.</p>		

Activiteit 4	Andere invulling	
<p>Het bovenschools organiseren van een gecombineerd (bestaand) aanbod ter ondersteuning van de scholen bij het vormgeven van passend onderwijs.</p> <p>Pilot Inclusief Oost (PIO)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. start laagdrempelige voorziening op IJburg. 2. heroriëntatie op nieuwe taken: <ul style="list-style-type: none"> - samenwerking scholen/OKC, - SBO-leerlingen met minder LGF - pilot inclusief Oost - wijkgerichte aanpak <ol style="list-style-type: none"> 1. projectplan januari 2010 2. start uitvoering maart 2010 	<ol style="list-style-type: none"> 1. niet gerealiseerd. <ol style="list-style-type: none"> 1. uitgevoerd en vastgesteld in BO 11-2-2010 2. wachten is op goedkeuring SO
<p>Toelichting:</p> <p>Bij het organiseren van een bovenschools gecombineerd aanbod is de focus verschoven van een fysiek steunpunt op IJburg naar de steunfunctie waarin de huidige ambulante begeleiding dichterbij de school en vraaggestuurd georganiseerd wordt, en de samenwerking tussen scholen en OKC wordt onderzocht met als doel meer ondersteuning in de school te organiseren.</p> <p>Met het oog op het sterk vraaggestuurd organiseren van onderwijszorg is er een pilot (PIO) voorbereid en geaccordeerd door het BO-Oost/Diemen. Er is nog een akkoord nodig van de SO-besturen.</p>		

4. Het activiteitenplan

Activiteit 1	Invoeren van handelingsgericht in alle scholen van het SWV.
Stedelijk kader	Goede kwaliteit op de basisschool.
Terugblik en context	<p>In 2009 heeft het SWV zich uitgesproken voor een wijkgerichte samenwerking tussen scholen. Door scholen is aangegeven dat het essentieel is leerkrachten handvatten te bieden om de doelstellingen van Passend onderwijs mogelijk te maken.</p> <p>Tijdens 2 studiemiddagen in november 2009 en maart 2010 is het HGW geïntroduceerd als een belangrijk handvat waarmee scholen en leerkrachten Passend onderwijs gaan realiseren. De eerste studiedag stond in het teken van de inhoudelijke verkenning van deze werkwijze, de tweede was gericht op de <i>do's en dont's</i> van het invoeren van HGW in de school.</p> <p>Het bestuur van het SWV Oost heeft vastgesteld dat HGW binnen 5 jaar ingevoerd dient te zijn op alle scholen. De besturen dragen hierbij verantwoordelijkheid voor de invoering op de eigen school.</p>
Doelstelling	Binnen 5 jaar hebben alle scholen het HGW als basisconcept voor hun onderwijskwaliteit ingevoerd. Ook de ondersteuning van scholen en leerkracht komt handelingsgericht beschikbaar, waarbij de context waarin de ondersteuning plaats vindt wordt meegenomen. "Het kind, bij die leerkracht, in die specifieke onderwijs- én gezinssituatie."
Onderbouwing	<p>HGW biedt de handvatten voor scholen en leerkrachten om passend onderwijs voor alle leerlingen dichterbij te brengen.</p> <p>Handelingsgericht werken geeft de leerkracht meer handvatten bij het omgaan met leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Het gaat om een omslag; van reageren op het beschikbaar krijgen van ondersteuning op basis van geconstateerde defecten bij leerlingen, naar oplossingsgerichte werkwijzen gericht op de mogelijkheden van leerlingen en de school.</p> <p>Was het voorheen de deskundige die na onderzoek van het gemelde (deel)probleem een diagnose stelde en voor indicatiestelling ging zorgen, nu zoekt een deskundige samen met leerkracht en ouders naar oplossingsmogelijkheden binnen de hele onderwijs- en opvoedingssituatie van de leerling. Rekening wordt gehouden met de noodzakelijke voorwaarde, dat leerkrachten op afdoend niveau moeten kunnen differentiëren (minimaal drie niveaus) om de verschillen tussen leerlingen het hoofd te kunnen bieden. Het kunnen differentiëren behoort ingebed te zijn in stevig klassenmanagement.</p>
Werkwijze	1. De coördinator ondersteunt de wijze waarop besturen elkaar informeren over de voortgang van de invoering van het HGW bij

	<p>2. De projectgroep HGW adviseert het BO van het SWV over de voortgang en n.a.v. knelpunten daarin. De projectgroep bestaat uit: directie(s), intern begeleiders, bestuurder en een consultant en komt 6 x per jaar bijeen. De coördinator faciliteert de projectgroep HGW.</p> <p>3. Een belangrijk aspect van HGW, het maximaal betrekken van ouders bij overleg over hun kind, zal in een studiedag worden geoefend. Het SWV organiseert deze studiedag. Hierbij worden uitdrukkelijk ook de ondersteunende instellingen betrokken, die in het gebied van het SWV actief zijn. Het inhoudelijk voorbereiden van deze studiedag maakt onderdeel uit van de opdracht voor de projectgroep HGW.</p> <p>4. Het SWV organiseert en financiert een intensief scholingstraject voor minimaal 8 en maximaal 12 scholen gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scholing IB-er en directie in HGW - ondersteunen IB-er in het ontwerpen van HGW-scholing en implementatie traject in het eigen team. - De scholing vindt plaats in 10 gezamenlijke bijeenkomsten gecombineerd met individuele coaching van IB-ers. <p>Voor de ontwikkeling zal worden aangesloten bij de stedelijke aanpak (en middelen) voor een kweekvijver Interne begeleiders. Voor een start op korte termijn in ons samenwerkingsverband zijn de daarvoor gereserveerde middelen uit 2009/2010, doorgeschoven naar 2010/2011.</p>
Resultaat	<p>Na 1 jaar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. een invoeringsplan voor alle scholen. 2. rapportage over de voortgang. 3. studiedag over het betrekken van ouders bij leerlingbesprekingen. 4. compleet scholingstraject HGW
Tijdspad	<p>September 2010: voortgang en samenstelling projectgroep geregeld.</p> <p>Oktober 2010: format rapportage voortgang invoeren HGW voor besturen.</p> <p>Oktober 2010: start scholingstraject HGW</p> <p>November 2010: studiedag ouderbetrokkenheid.</p> <p>Januari en juni 2011: voortgangsrapportages.</p>

Activiteit 2	Het ondersteunen van de kwaliteit van scholen door het actualiseren van de minimumstandaard en het ondersteunen van de nodige verbetertrajecten door de Consulenten Onderwijs Amsterdam.
Stedelijk kader	Goede kwaliteit op de basisschool.
Terugblik en context	<p>In 2008/2009 is op stedelijk niveau de minimumstandaard ingevoerd. Dat betekende dat scholen hun kwaliteit konden bepalen ten opzichte van deze standaard op basis van zelfrapportage. Een negatieve (zelf)beoordeling, in combinatie met een negatieve inspectiebeoordeling was volgens afspraak de start van een verbetertraject ondersteund door een consultant van het samenwerkingsverband.</p> <p>Inmiddels is een actualisering van de minimumstandaard in voorbereiding.</p>
Doelstelling	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een verbrede minimumstandaard (II) beschrijven. De regeling voor het ZBO (zie bijlage 1) en de standaard voor het schoolmaatschappelijk werk (bijlage 2) worden hier in ieder geval in ondergebracht. Alle scholen in het SWV Oost kunnen zich daarmee bij de ontwikkeling van basis- en breedtekwiteit op de minimumstandaard II richten. 2. het ondersteunen van die scholen die niet voldoen aan de minimumstandaard bij hun verbetertraject.
Onderbouwing	<p>Het borgen van de kwaliteit van scholen is een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid. De besturen van ons samenwerkingsverband hebben besloten een gemeenschappelijk kader voor de kwaliteitsontwikkeling van de scholen te formuleren. Dit kader heeft betrekking op de basis- en breedtekwiteit van het onderwijs, waarmee aan de onderwijsbehoeften van zoveel mogelijk leerlingen (meer dan 95%) tegemoet kan worden gekomen in een school. In de huidige minimumstandaard is de ontwikkeling van het denken over de kwaliteit van de basisschool van de laatste tijd nog niet meegenomen. Het gemeenschappelijk kader houdt in dat er een actuele en bruikbare minimumstandaard aanwezig moet zijn en dat de besturen van de SWV-en daar zorg voor dragen.</p> <p>Ook de meting van deze kwaliteit blijft een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid. Voor het ondersteunen daarvan en rapporteren daarover heeft het SWV een opdracht (afspraken over onderwijszorgprofiel).</p> <p>Bij het ondersteunen van scholen die dit nodig hebben, om aan het niveau van de minimumstandaard te gaan voldoen, zal er gebruik gemaakt worden van de consultants van het samenwerkingsverband.</p>

<p>Werkwijze</p>	<p>In het schooljaar 2010-2011 wordt de minimumstandaard aangepast. De coördinator legt een eerste versie van de bijgestelde minimumstandaard voor aan het BO in februari 2011.</p> <p>Hierin worden de volgende nieuwe ontwikkelingen opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de positionering van het OKC; - de rol van het ZBO. Aan de bijstelling van de minimumstandaard gaat een evaluatie van het functioneren van het ZBO bij 5 scholen, in samenwerking met de stadsdelen, vooraf. De inmiddels beproefde werkwijze van learning by doing zal daarvoor worden gebruikt. Daarbij wordt er op gelet dat het OKC verantwoordelijk is voor het casemanagement bij de jeugdzorg. De informatie die deze evaluatie oplevert, wordt bij de bijstelling betrokken; - de nieuwe standaard Schoolmaatschappelijk Werk; - de 'nieuwe koers' in het passend onderwijs beleid, waarin het handelingsgericht werken als werkwijze centraal staat; - het vormgeven van een adequaat pedagogisch klimaat binnen de scholen; - de wijze waarop de samenwerking met ouders (als 'educatief partner') wordt bewerkstelligd. <p>De minimumstandaard II wordt ontwikkeld in nauw overleg met de projectgroep HGW en wordt voorgelegd aan de IB-netwerken voor informatie en overleg.</p> <p>De consultants van het SWV krijgen van de besturen van het SWV een schoolspecifieke opdracht in de ondersteuning bij het organiseren van de zorgstructuur.</p> <p>De werkzaamheden worden met de schoolbestuurder geëvalueerd. De resultaten van de werkzaamheden worden in het besturenoverleg besproken. De werkwijze uit 2009 – 2010 wordt dus in 2010 – 2011 voortgezet.</p> <p>Indien een schoolbestuur nog niet eerder aanspraak heeft gemaakt op de ondersteuning van een consultant bij de hier bedoelde school/scholen, zal de inzet van deze consultant (onder voorwaarde van de hierboven beschreven werkwijze) door het SWV worden gefinancierd.</p> <p>Indien de consultant eerder is ingezet op de desbetreffende school is inzet van deze medewerker van het samenwerkingsverband ook mogelijk, waarbij de kosten van deze inzet op basis van 50/50 worden verdeeld (bestuur/ SWV).</p> <p>De consultant heeft de opdracht te rapporteren over hun verbetertrajecten.</p>
<p>Resultaat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - een verbrede minimumstandaard II in februari 2011 - verbetertrajecten van de Consultants van het SWV op scholen in opdracht van een bestuur.

Tijdspad	Juni-okt. 2010: evaluatie ZBO en bijstelling minimumstandaard. November 2010: In samenspraak met besturen, scholen selecteren voor ondersteuning van de COA. December 2010: start nieuwe begeleidingen van de COA. Maart 2011: bijstelling ondersteuning COA. Juni 2011: rapportage Consulenten van het SWV
-----------------	---

Activiteit 3	Voortgang en uitbreiding wijkgerichte samenwerking.
Stedelijk kader	In de stedelijke koers naar passend onderwijs voor Amsterdam is gekozen voor een gebiedsgerichte samenwerking in de wijken in een samenwerkingsverband. In samenwerkingsverband Oost/Diemen is dit nog eens bevestigd met een 'versnelde wijkaanpak' die op het ogenblik wordt vorm gegeven.
Terugblik en context	De scholen zijn per wijk ingedeeld tijdens de studiedag in 2009 en er is een eerste aanzet gedaan tot het in kaart brengen van gezamenlijk op te pakken (ontwikkel)punten en de mogelijke opbrengsten van een wijkgerichte samenwerking. Sindsdien hebben enkele wijkbijeenkomsten van scholen plaatsgevonden en is tot een versnelling van de aanpak besloten.
Doelstelling	Het in alle wijken op gang brengen en ondersteunen van wijkgerichte samenwerking. De scholen in een wijk oriënteren zich op de steunfunctie waar zij in de wijk behoefte aan hebben. Daarmee kan de inhoud en inzet SBO, SO en OKC en overige zorginstellingen worden bepaald voor het regulier onderwijs in de wijken. Scholen in een wijk delen bovendien good practices met betrekking tot de relatie tussen school en ouders, het vergroten van de expertise binnen de school en de samenwerking met ambulante begeleiding.
Onderbouwing	De samenwerking tussen scholen wordt versterkt en gevoed met de inhoud van het onderwijszorgprofiel van de scholen. Het is van belang dat scholen gemotiveerd raken door deze aanpak en hier de meerwaarde van ervaren. Randvoorwaarde is dat besturen hun scholen stimuleren van deze aanpak gebruik te maken.
Werkwijze	De coördinator organiseert een aantal startbijeenkomsten. De consulenten van het SWV zullen die verder ondersteunen. In startbijeenkomsten wordt een agenda opgesteld waarin de onderlinge afstemming en de gevraagde aansluiting van de kant van het SO, SBO, en zorginstellingen een plek krijgt.
Resultaat	De samenwerkende scholen uit een wijk hebben doelstellingen geformuleerd en samenwerking op gang gebracht. Er wordt een eindrapportage met bevindingen en adviezen opgesteld. Deze zijn ook voor andere wijken beschikbaar. a. Analyse van de stand van zaken van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de basisscholen in de wijk wat betreft het bieden van passend onderwijs (daarbij kan o.a. gebruik gemaakt worden van: gegevens van de schoolmonitor, onderwijszorgprofiel, evaluatie van de minimumstandaard, rapportage schoolmaatschappelijk werk en dergelijke). b. Een prioriteitenlijst van de gezamenlijke scholen in de wijk op

	<p>Uitwerking van één of twee prioriteiten in bondige, <i>smart</i> geformuleerde activiteitenplannen.</p> <p>d. Uitvoering activiteiten.</p> <p>e. Eindevaluatie van de resultaten en de werkwijze. Hierbij wordt het feitelijke resultaat beoordeeld en gekeken naar wat goed en minder goed ging in de samenwerking (ook met eventuele individuele aanbieders), bij de individuele scholen, in de samenwerking tussen de scholen, in de relatie met de schoolbesturen en met het samenwerkingsverband.</p> <p>f. Elke evaluatie leidt tot conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de verdere ontwikkeling en de organisatie van wijkgerichte samenwerking. Deze worden in het besturenoverleg besproken.</p>
Tijdpad	<p>Begin 2010 is met de versnelde wijkaanpak gestart.</p> <p>Juli 2010: kan een planning voor minstens de helft van de wijken worden opgeleverd.</p> <p>December 2010: met alle wijken is een ontwikkelagenda opgesteld.</p> <p>Mei 2011: een eerste beeld van onderlinge afstemming en ontwikkelpunten en rapportage aan BO.</p>

Activiteit 4	<p>Het ontwikkelen van een steunfunctie passend onderwijs als ondersteuningsstructuur, die zo dicht mogelijk bij - en in - de scholen functioneert, waarbij advisering, ondersteuning, indicering en verwijzing nauw met elkaar verbonden zijn. Het gaat dus om afspraken over de bovenschoolse organisatie van een combinatie van (bestaand) aanbod bij zowel het SBO, SO (AB) als OKC's en jeugdzorginstellingen.</p> <p>Een aspect daarvan is het SBO- en SO-aanbod tot een organisch onderdeel te maken van het totale onderwijsaanbod in het samenwerkingsverband, waarbij geëxperimenteerd kan worden met flexibele tussenvormen en overgangen tussen regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs.</p>
Stedelijk kader	<p>In de stedelijke koers is het organiseren van steunfuncties voor de basisscholen als één van de kaders gesteld.</p>
Terugblik en context	<p>Het bestuurlijk overleg van SWV Amsterdam Oost/Diemen heeft in 07/08 de ambitie uitgesproken toe te willen werken naar meer inclusief onderwijs. Belangrijke voorwaarde voor het bereiken van deze ambitie is dat scholen gemakkelijk toegang krijgen tot schoolnabije hulpbronnen die hen ondersteunen bij het realiseren van passend onderwijs voor alle leerlingen binnen de eigen school. Sindsdien is er veel aandacht uitgegaan naar het onderzoeken van mogelijkheden voor het realiseren van een fysiek steunpunt in IJburg als voorbeeld voor andere wijken. Inmiddels is men van een fysieke invulling afgestapt en is definitief gekozen voor het inrichten van de steunfunctie, die wijkgericht tot stand moet komen.</p> <p>In de bespreking van de steunfunctie is een Pilot Inclusief Onderwijs voorbereid met het SO. In februari is de pilot goedgekeurd door het bestuur van het SWV, met het SO volgt verder overleg over de doorgang. Een kopgroep van inclusieve scholen (Laterna Magica, De Kersenboom en De Kraanvogel) heeft deze pilot mede voorbereid en bij deze scholen zal het project worden uitgevoerd.</p>
Doelstelling	<p>Scholen kunnen snel en gemakkelijk een beroep doen op het bovenschoolse aanbod dat vraaggericht en gecombineerd is georganiseerd in wijkgerichte steunfuncties, waardoor het mogelijk wordt onderwijszorg-arrangementen op maat de school binnen te halen.</p>
Onderbouwing	<p>Aanvullend op de (onderwijs)zorg die de scholen zelf middels een gebiedsgerichte samenwerking organiseren, zal een deel van het bovenschoolse aanbod dusdanig samengebracht dienen te worden dat dit snel en makkelijk toegankelijk wordt voor de scholen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan aanbod dat middels indicaties beschikbaar komt.</p> <p>Het gaat erom dat organisaties die beschikken over een –in</p>

	<p>principe- voor scholen interessant aanbod aansluiten bij zowel de onderwijsbehoeften van het kind/de leerlingen (en ouders) als bij de vraag van de school met betrekking tot het realiseren van passend onderwijs. Het aanbod zal vraaggestuurd georganiseerd worden. Dat vraagt van de scholen dat zij hun vraag goed en handelingsgericht over het voetlicht kunnen brengen en duidelijk zijn over de randvoorwaarden waaraan een aanbod zou moeten voldoen, wil het effectief zijn voor het betreffende kind in die specifieke school (activiteit 3). Dat vraagt omgekeerd van aanbieders dat zij de vraag van het kind/de leerlingen binnen de context van de school als uitgangspunt nemen.</p>
Werkwijze	<p>De Werkgroep Gecombineerde Aanpak Bestaand Aanbod (GABA) wordt omgedoopt in de werkgroep Steunfunctie met als opdracht</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. doen van voorstellen m.b.t. de organisatie en werkwijze van de ondersteuning van de scholen. Hierbij dient met het OKC en overige jeugdzorg instanties overleg te worden gevoerd; 2. voortgang verzorgen van de Pilot Inclusief Oost (PIO) in het kader van de ontwikkeling naar passend en meer inclusief onderwijs binnen het SWV Oost/Diemen en het versterken van de vraagsturing door de school; 3. doen van voorstellen over het versterken van de wijkgerichte aanpak en het opbouwen van steunfuncties op dat niveau. <p>De coördinator van het SWV ondersteunt de werkgroep en zorgt voor rapportage naar het bestuur.</p>
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Contouren van de steunfunctie worden zichtbaar. • Het inrichten van een pilot op wijkniveau, waar de steunfunctie concreet in relatie met de wijk scholen functioneert. Knelpunten in het aanbod van onderwijszorg-arrangementen en de vraagsturing kunnen dan op kleine schaal worden gesignaleerd en opgelost. • Het tot uitvoering brengen van de PIO, waarin vooral de vraagsturing van scholen met inclusieve onderwijsconcepten wordt ontwikkeld evenals het bieden van antwoorden vanuit de ondersteunende instellingen.
Tijdspad	De werkgroep komt 6 x per jaar bijeen.

Activiteit 5	Aanpassen van het onderwijszorgprofiel van de scholen en het formuleren van onderwijszorgprofiel voor het SWV.
Landelijk kader	De nieuwe koers passend onderwijs. In het referentiekader dat ontwikkeld wordt voor de inhoudelijke invulling speelt het onderwijszorgprofiel een centrale rol.
Terugblik en context	<p>In het SWV Oost/Diemen heeft elke school onlangs een onderwijszorgprofiel opgesteld. Maar dit profiel voldoet nu niet geheel aan de nieuwe eisen die er aan worden gesteld in het kader van passend onderwijs. Met name ontbreken nog de objectieve gegevens waardoor het mogelijk wordt om afspraken te gaan maken over basis-, breedte- en dieptezorg en er met een voorbereiding voor verdeling van middelen met gebruik van het onderwijszorgprofiel kan worden gestart.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basiszorg: wat standaard tot het zorgvermogen van de school behoort. - Breedtezorg: datgene wat de school kan bieden met behulp van de inzet van derden. - Dieptezorg: die wordt gevormd door het geheel van afspraken met het speciaal (basis)onderwijs, waarmee aangegeven wordt wat wordt geboden in speciale onderwijssettingen. <p>De som van de onderwijszorgprofielen van de verschillende scholen van het SWV maakt duidelijk in hoeverre er binnen het SWV sprake is van een dekkend aanbod voor alle kinderen met speciale onderwijsbehoeften.</p>
Doelstelling	Het aanpassen van het onderwijszorgprofiel per school, door een aanvulling van het huidige en het opstellen van een onderwijszorgprofiel van het SWV.
Onderbouwing	De aanvulling heeft met name betrekking op het toevoegen van feiten en cijfers over het leerlingaantal (inclusief wegingen), aantal rugzakleerlingen, verwijzingspercentages en gegevens over de zorgstructuur van de scholen.
Werkwijze	De huidige onderwijszorgprofielen zijn het resultaat van een intensief traject ondersteund door April. Het Aprilprofiel wordt inmiddels verzorgd door Inschool. Het Aprilprofiel is als instrument aangepast aan de doelstellingen uit het referentiekader zoals dat op het ogenblik door de sectororganisaties wordt voorbereid. Het sluit nu volledig aan bij een meer handelingsgerichte denk- en werkwijze die van scholen wordt gevraagd. De vignetten zijn vervangen door scenario's die ingaan op de onderwijsvragen in plaats van de specifieke kindkenmerken (defecten). Het SWV kiest ervoor zich voor de aanvulling van de huidige Aprilprofielen te laten ondersteunen door Inschool met delen van het vernieuwde instrument en de ondersteuning die bekend is met de situatie in

	Oost/Diemen. Zo wordt voorkomen dat met een ander concept veel werk door scholen en de nieuwe ondersteuner met zich meebrengt. Dit houdt ook de kosten per school beperkt.
Resultaat	Aangevulde onderwijszorgprofielen.
Tijdspad	Start oktober 2010, afronding maart 2011.

Activiteit 6	Vormgeven van samenwerking met het SO waar het de verwijzingsfunctie betreft van de SWV-scholen naar het SO.
Stedelijk kader	De stedelijke koers passend onderwijs
Terugblik en context	<p>In het schooljaar 2009 – 2010 zijn het aantal verwijzingen via de noodprocedure (bijlage 3) toegenomen. Het aantal Amsterdamse Op de rails (ODR) plaatsen, gereserveerd voor het po, was in maart 2010 volledig benut. Vervolgens zijn gastplaatsen gerealiseerd, door schoolbesturen gefinancierd op het niveau van ODR voor leerlingen, die niet meer in de school gehandhaafd konden worden. Deze verwijzingen resulteren over het algemeen in een permanente, geïndiceerde, cluster 4 plaats. Daarmee maakt deze problematiek aan de manier waarop verwijzing nu en in de toekomst naar het SO plaats vindt.</p> <p>In de toekomst zal volgens “de nieuwe koers passend onderwijs” het aantal SO-plaatsen gekoppeld worden aan het aantal leerlingen in het SWV. Dat betekent dat, gekoppeld aan de zorgplicht voor besturen, er goede afspraken moeten worden gemaakt met het SO over het aantal en soort plaatsen in het so voor leerlingen vanuit het SWV. Het SWV zal daar een controlefunctie voor moeten ontwikkelen. Voor een groot deel zal deze controlefunctie onderdeel vormen van stedelijke afspraken tussen PO en SO. Deze afspraken moeten wel passen voor het SWV Oost/Diemen. Het SWV heeft daarom een eigen oriëntatie nodig op de omvang en aard van de verwijzingsproblematiek.</p>
Doelstelling	Het SWV formuleert beleid ten aanzien van de verwijzingsfunctie van leerlingen naar het SO, inclusief die naar Op de rails en gastplaatsen.
Onderbouwing	In het verleden is beleid geformuleerd ten aanzien van plaatsing van leerlingen in het SO op ODR plaatsen. Dit is een onderdeel van de noodprocedure die wordt uitgevoerd door de VIA. Daarbij is afgesproken, dat nadat een verwijzing via de noodprocedure heeft plaatsgevonden, er een gesprek plaatsvindt over hoe de escalatie heeft kunnen ontstaan. Dit is echter een maatregel achteraf, die bovendien geheel vrijblijvend is van karakter. Het nieuwe beleid zou een meer preventief karakter moeten hebben, dat bovendien meer

	greep door scholen en hun besturen realiseert op de verwijzingen.
Werkwijze	De coördinator formuleert een voorstel in overleg met VIA, de werkgroep steunfunctie en de projectgroep HGW.
Resultaat	Voorstel tot nieuw beleid en invoering daarvan
Tijdpad	December 2010: beleidsvoorstel in BO maart 2011: beleid geïmplementeerd per mei 2011